

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 13
Rotel 1302

Mål nr M 2849-07

Rättelse/komplettering

Dom, 2007-08-27

Rättelse, 2007-09-04

Beslutat av: hovrättsrådet Liselotte Rågmark

Rättelse enl. 17:15 RB; I domslutet under rubriken U1, andra stycket, skall datumet rätteligen vara 2009-06-30.

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Östersunds tingsrätts, miljödomstolen, deldom 2007-03-07 i mål nr M 1238-06,
se bilaga A

KLAGANDE

1. Länsstyrelsen i Gävleborgs län
801 70 Gävle

2. Naturvårdsverket
106 48 Stockholm

KLAGANDE OCH MOTPART

Skogens Kol Aktiebolag
Siboallé 1
823 91 Kilafors

Ombud: Advokat . ALA
Box 11025
404 21 Göteborg

SAKEN

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för produktion av träkol m.m.

MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Miljööverdomstolen ändrar den överklagade domen på följande sätt.

A. För tillståndet skall även följande slutliga villkor gälla.

Villkor 10.

Bolaget skall installera utrustning för förbränning av kondensat senast 2008-06-30.
Utsläppet av kondensat till vatten skall ha upphört inom ett år efter idrifttagande av denna utrustning, dock senast 2009-06-30.

B. Prövotidsförordnandet, utredningsföreskriften U1 och provisoriska föreskriften P2 skall ha följande ändrade lydelse.

Utredningar samt provisoriska föreskrifter

Miljööverdomstolen uppskjuter i enlighet med 22 kap. 27 § miljöbalken frågan om slutliga villkor avseende utsläpp till luft och efterbehandling av den s.k. naturdammen. Under prövotiden skall nedanstående utredningar (U1-U3) genomföras och, intill dess annat beslutas, nedanstående provisoriska föreskrifter gälla.

U1

Bolaget skall i samråd med tillsynsmyndigheten redovisa utsläppen till luft från anläggningen efter det att kondensatförbränningen tagits i drift och mäta nedfallet av stoft och bensen och jämföra resultatet med genomförda spridningsberäkningar.

Bolaget skall senast ~~2008-06-30~~ till miljödomstolen ge in resultaten av denna utredning med förslag till villkor för utsläppen till luft utöver vad som gäller enligt förordningen (2002:1060) om avfallsförbränning och Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2002:28) om avfallsförbränning.

P2

Intill dess att bolaget har upphört med utsläpp av kondensat i enlighet med villkor 10 får produktionen av tjära i anläggningen inte överstiga 200 ton per år.

C. Följande föreskrift om utredning skall gälla utöver utredningsföreskrift U1 och U2.

U3

Bolaget skall i samråd med tillsynsmyndigheten upprätta ett förslag till plan för efterbehandling av naturdammen. Förslaget skall ges in till miljödomstolen senast 2008-06-30.

D. Den provisoriska föreskriften P1 skall gälla från 2007-10-31 eller från tidigare tillfälle då ombyggnad och intrimning av förbränningskamrar m.m. har genomförts.

2. Miljööverdomstolen förordnar att tillståndet får tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft.

2007-09-04
RZHelse em.
17:15 RB

♀ 2009-06-30

svm avsm
NR
HL
WB
RH

YRKANDEN M.M. I MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen har yrkat att ett nytt slutligt villkor föreskrivs med följande lydelse.

Senast två år efter lagakraftvunnen dom skall samtliga utsläpp till recipient av kondensatvatten från tjärframställningen upphöra. Fram till dess får produktionen av tjära inte överstiga 200 ton per år.

Länsstyrelsen har vidare yrkat att Miljööverdomstolen upphäver den provisoriska föreskriften P2.

Naturvårdsverket har yrkat i första hand att Miljööverdomstolen undanröjer den överklagade domen och återförvisar målet till miljödomstolen för förnyad prövning och i andra hand att Miljööverdomstolen upphäver utredningsföreskriften U1 och den provisoriska föreskriften P2 samt föreskriver följande nya slutliga villkor.

- Kondensatet får från och med den 1 juli 2008 inte släppas ut i recipient.
- Bolaget skall senast den 1 juli 2008, i samråd med tillsynsmyndigheten, upprätta en efterbehandlingsplan för naturdammen.

Skogens Kol AB (bolaget) har yrkat att Miljööverdomstolen ändrar den provisoriska föreskriften P1 så att den skall gälla efter det att ombyggnadsåtgärder vid ugnarna har genomförts och anläggningen har trimmats in.

Bolaget har medgett ändring av den överklagade domen på så sätt att

- utredningsvillkoren U1 och U2 samt den provisoriska föreskriften P2 upphävs,
- att P1 förordnas att gälla efter att ombyggnad av brännkamrarna skett,
- att bolaget åläggs att installera utrustning för förbränning av kondensatet från tjärframställningen och helt upphöra med utsläpp av kondensat från anläggningen senast ett år efter det att utrustningen tagits i drift,
- samt att under en prøvotid på två år från lagakraftvunnen dom utreda frågan om slutliga villkor för utsläpp från anläggningen.

I andra hand har bolaget medgett att frågan om utsläpp till luft och vatten från anläggningen återförvisas till miljödomstolen för förnyad prövning.

Bolaget har bestritt ändring i övrigt.

Miljööverdomstolen har i beslut 2007-05-09 förordnat att miljödomstolens förordnande om verkställighet tills vidare inte skall gälla (inhibition). Genom beslut 2007-06-29 har Miljööverdomstolen upphävt inhibitionen.

UTVECKLING AV TALAN I MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen

I tillståndsansökan åtog sig bolaget att upphöra med utsläpp av kondensatvatten från tjärtillverkning till recipient. Bolagets åtagande i ansökan att upphöra med utsläpp av kondensatvatten var såvitt Länsstyrelsen uppfattat saken inte villkorat med att konden-

satet inte skulle betraktas som ett avfall och därigenom att förbränningen skulle omfattas av förordningen (2002:1060) om avfallsförbränning. Länsstyrelsen har utgått från att bolaget skulle lösa detta på annat sätt om det visade sig att förbränning inte var en framkomlig väg.

Utsläpp av kondensatvatten från bolagets verksamhet har sedan Koncessionsnämndens tillståndsbeslut 1996-04-18 varit föremål för utredning, där såväl Koncessionsnämnden som miljödomstolen föreskrivit utredningsvillkor med innebörden att utsläppet skulle upphöra eller genom behandling minska i farlighet. Länsstyrelsen har inför miljödomstolens prövning i januari 2007 gjort bedömningen att utredningar avseende utsläpp till vatten kan anses vara slutförda i och med bolagets åtagande att helt upphöra med dessa utsläpp. Föroreningshalten i kondensatet är hög och analyser visar att utsläppen kan antas vara starkt toxiska för vattenlevande organismer. Länsstyrelsen anser att det är av stor vikt att utsläppet av kondensat upphör men att det är rimligt att bolaget får två år på sig att vidta åtgärder för att upphöra med utsläpp av kondensatvatten.

Naturvårdsverket

Kondensatet är kraftigt förorenat. COD-halten är i nivån 150 000-200 000 mg/l. Bl.a. innehåller kondensatet ca 1500 mg/l av fenoler. De mikrotokstester som bolaget utfört visar att kondensatet är kraftigt toxiskt.

För att verksamheten skall anses tillåtlig krävs att verksamheten kan bedrivas utan att kondensatet släpps ut i recipienten och att detta kan ske utan krav på orimliga skyddsåtgärder och försiktighetsmått. Av de handlingar som redovisats i målet framgår inte om det, utan krav på orimliga skyddsåtgärder och försiktighetsmått, är möjligt att behandla kondensatet externt, rena kondensatet så att det kan släppas ut i recipienten eller genom processinterna åtgärder undvika att kondensatet uppkommer. Innan tillåtligheten kan bedömas krävs därför att sökanden kompletterar underlaget med den utredning som utredningsuppdrag U1 syftar till. Verket har erfarit att bolaget numera bedömer att det finns möjligheter att uppfylla de krav som ställs för samförbränning enligt verkets föreskrifter om avfallsförbränning NFS 2002:28. Ärendet bör därför återförvisas till miljödomstolen, som efter att ha tagit del av den nya informationen från bolaget, får göra en ny bedömning av möjligheten att förbränna kondensatet.

För det fall Miljööverdomstolen skulle finna att underlaget är tillräckligt för att bedöma tillåtligheten bör slutligt villkor med avseende på kondensatet föreskrivas. Enligt verkets mening bör som slutligt villkor föreskrivas att kondensatet från och med den 1 juli 2008 inte får släppas ut till recipient. Som en följd därav skall utredningsuppdraget U1 och den provisoriska föreskriften P2 upphävas.

Beträffande frågan om efterbehandling av naturdammen konstaterar verket att ett tillstånd, enligt 22 kap. 25 § första stycket punkt 10 miljöbalken, i förekommande fall skall innehålla bestämmelser om de villkor som behövs med avseende på efterbehandling. Frågan om efterbehandling av naturdammen bör behandlas inom ramen för denna prövning. Tillståndet bör förenas med krav på att bolaget, i samråd med tillsynsmyndigheten, skall genomföra undersökningar av naturdammen och upprätta en åtgärdsplan.

Bolaget

Den provisoriska föreskriften P1 avser utsläpp till luft av vissa ämnen under utredningsperioden. De utsläppsvärden som föreskrivs överensstämmer med de riktvärden bolaget angivit som målsättningsvärden efter planerad, och i domen beviljad, ombyggnad av anläggningen för att förbättra förbränningsprocessen samt styrningen av rök- och processgaser. Innan denna ombyggnad av anläggningen skett finns ingen möjlighet för bolaget att uppnå föreskrivna utsläppsvärden, som är betydligt lägre än nuvarande utsläppsnivåer från anläggningen. Att möjligheten att innehålla de lägre utsläppsnivåerna är beroende av att ombyggnad sker förefaller även ha konstaterats av miljödomstolen, se deldomen överst sidan 20. Det torde närmast vara genom förbiseende som P1 inte föreskrivits att gälla efter att ombyggnaderna skett.

Trots det verkställighetsförordnande som bolaget medgivits finns således ingen möjlighet för bolaget att ta tillståndet i anspråk och påbörja ombyggnaderna, samtidigt som behovet av dessa är mycket stort för att förbättra utsläppssituationen vid anläggningen. Den enda tidpunkten på året som ombyggnaderna kan genomföras är under semesterstoppet i juli. Efter ombyggnad behöver anläggningen trimmas in under en period. Enligt bolagets uppfattning är det för närvarande rimligt att förvänta sig att så har skett tidigast vid utgången av september 2007.

BEMÖTANDEN

Bolaget

Bolaget beräknar att produktionen av träkol kommer att överskrida den nu tillåtna produktionsnivån om 4 000 ton vid månadsskiftet sept/okt 2007. Bolaget kommer därefter inte att kunna uppfylla sina leveransåtaganden om inte det nya tillståndet kan tas i anspråk och det blir sannolikt även fråga om friställande av personal. En utökad produktion vid anläggningen är nödvändig inte bara för att tillgodose leveransåtaganden men också för att bolaget skall ha en rimlig ekonomisk möjlighet att genomföra de planerade ombyggnaderna för att förbättra förbränningsprocessen och energieffektiviteten och därmed minska miljöbelastningen från anläggningen.

Kondensatvatten

Bolagets inställning vid huvudförhandlingen i miljödomstolen såvitt avsåg förbränning av kondensatet grundade sig på en utredning, som sedermera visade sig innehålla en felberäkning. Bolaget vidgår nu, till skillnad från vad bolaget hävdade i miljödomstolen, att kondensatet inte har ett sådant värmevärde att det bör kunna klassificeras som ett bränsle.

Med anledning av att felet upptäcktes har bolaget ytterligare utrett frågan om det är möjligt att uppfylla de utsläppskrav m.m. som gäller för denna typ av avfallsförbränning och har därvid kommit till slutsatsen att detta bör vara möjligt efter ombyggnad av anläggningen.

Bolaget medger således en ändring av den överklagade domen för att möjliggöra kondensatförbränningen. Enligt bolagets uppfattning hänger emellertid frågan om utsläpp till luft och vatten från anläggningen samman på ett sådant sätt att det är lämpligt att

pröva dessa frågor gemensamt. Kondensatförbränningen innebär att utsläppet till vatten upphör (frånsett utsläpp av rent kylvatten) men utsläppsbilden till luft kan komma att förändras. Det är därför lämpligast att utredningsvillkoren U1, U2 och den provisoriska föreskriften P2 upphävs samt att det föreskrivna prøvotidsförordnandet avseende slutliga villkor till luft och vatten ändras på sätt som framgår angivits under yrkanden m.m. I denna situation åtar sig bolaget att helt upphöra med utsläpp av kondensat inom ett år från idrifttagande av utrustningen för kondensatförbränning.

Bolaget medger vidare att vidta de mätningar av stoft, THC, PAH samt NO_x i rökgaserna, samt stoft från filter vid brikettanläggningen, samt att utföra de spridningsberäkningar som bolaget åtagit sig i samband med förhandlingen i miljödomstolen.

Eftersom tillståndet avser en sedan mycket lång tid tillbaka pågående verksamhet, och det nya tillståndet genom de villkor som föreskrivits och de åtaganden i form av ombyggnad av förbränningsutrustningen som bolaget gjort, innebär en totalt sett minskad miljöbelastning torde det inte heller av miljö- och hälsoskäl finnas anledning att inte medge ett verkställighetsförordnande.

Efterbehandling

Naturvårdsverket har, för det fall återförvisning inte sker av målet, yrkat att tillståndet förenas med ett villkor för bolaget att upprätta en efterbehandlingsplan avseende den s.k. naturdammen, vilken bolaget, tillsammans med flera andra verksamheter inom industriområdet, utnyttjat som recipient. Åtagandet från bolagets sida att omhänderta kondensatvattnet, samt byta utsläppspunkt för kylvattnet från anläggningen, innebär att naturdammen inte längre kommer att ta emot vatten från bolagets anläggning.

Bolaget anser inte att naturdammen, som är belägen ca 500 m från anläggningen har en sådan anknytning till den av bolaget ansökta verksamheten att det är lämpligt att frågan om undersökning och eventuell efterbehandling av naturdammen hanteras inom ramen för tillståndet. Såväl ansvarsfrågorna som utredningen av lämpliga skyddsåtgärder torde vara relativt komplicerade och att i detta skede ålägga bolaget det fulla utrednings- samt efterbehandlingsansvaret måste anses oskäligt. Bolaget motsätter sig därför att frågan om efterbehandling av naturdammen regleras inom ramen för tillståndet.

Bolaget motsätter sig däremot inte att gemensamt med övriga verksamhetsutövare inom industriområdet medverka till en utredning av naturdammen med stöd av reglerna i 10 kap miljöbalken.

Länsstyrelsen

De utsläppsvärden som föreskrivs i den provisoriska föreskriften P 1 överensstämmer med det riktvärdet bolagen angivit som målsättningsvärden efter den föreslagna ombyggnaden av anläggningen. I dagsläget, innan åtgärder vidtagits för att förbättra förbränningsprocessen samt styrningen av rök- och processgaser, så överskrider bolagets dessa utsläppsvärden.

Länsstyrelsen tillstyrker därför bolagets yrkande om att den provisoriska föreskriften P1 ändras enligt bolagets begäran med tillägget att den ska börja gälla senast sex må-

nader efter att ombyggnadsåtgärder vidtagits. Ur utsläppssynpunkt är det av stor vikt att ombyggnationen och intrimningen av anläggningen sker skyndsamt.

Med anledning av bolagets medgivanden i Miljööverdomstolen anser länsstyrelsen att det i domslutet bör föreskrivas att bolaget senast sex månader efter det att domen vunnit laga kraft skall ha byggt om förbränningskammarna och vidtagit åtgärder för automatisk processtyrning, att den provisoriska föreskriften P2 avseende utsläpp till luft förordnas att gälla från och med sex månader efter det att domen vunnit laga kraft samt att utredningsvillkoret U1 skall ha följande lydelse.

U1. Sökande skall i samråd med tillsynsmyndigheten undersöka resultatet av vidtagna åtgärder avseende utsläpp till luft efter det att förbränningskammarna byggts om och automatisk processtyrning införts samt utreda vilka ytterligare åtgärder som kan vidtas för att minimera utsläppen av föroreningar till luft. Som mål för utsläppsvärdena till luft från förbränning av processgaser skall länsstyrelsens förslag till begränsningsvärdet gälla. Utredningen skall omfatta tekniska lösningar med tillhörande ekonomiska konsekvenser, för utsläpp av föroreningar kopplade till gällande miljö kvalitetsnormer skall spridningsberäkningar genomföras. Mätning av stoft och bensen skall genomföras på två mätplatser bestämda av tillsynsmyndigheten efter det att förbränningskammarna byggts om och automatisk processtyrning införts. Resultaten av dessa mätningar skall ställas i relation till genomförda spridningsberäkningar, efter det att förbränningskammarna byggts om och automatisk processtyrning införts genomföra försök med förbränning av kondensat och utreda möjligheterna att vid förbränning av kondensat i full skala vid anläggningen klara de krav som ställs på förbränning av avfall i förordningen (2002:1060) om avfallsförbränning.

Resultatet av utredningarna tillsammans med förslag till slutliga villkor för utsläpp till luft skall redovisas till miljödomstolen senast 15 månader efter det att domen vunnit laga kraft.

Länsstyrelsens konstaterar att det, genom den inställning bolaget intagit i Miljööverdomstolen, nu råder enighet kring att förbränning av kondensat från tjärtillverkningen ska klassas som avfallsförbränning. Länsstyrelsen delar miljödomstolens bedömning att avfallsförbränning är en tillståndspliktig verksamhet som inte omfattas av miljödomstolens dom. Det innebär att frågan om tillstånd till avfallsförbränning måste prövas särskilt innan bolaget kan tillåtas förbränna kondensatet.

Länsstyrelsen är mot bakgrund av vad bolaget redovisade i samband med prövningen av den nu överklagade domen tveksam till att det i dagsläget finns erforderliga uppgifter för en prövning om tillstånd till avfallsförbränning. Länsstyrelsen anser därför att bolaget under en prövotid bör utreda möjligheten att innehålla kraven i förordningen om avfallsförbränning samt ta fram de uppgifter och det underlag som krävs för en prövning av frågan. Om utredningen visar på att en förbränning av kondensatet är ett fungerande alternativ, så borde det vara möjligt för bolaget att enligt bestämmelserna i 16 kap. 2 § tredje stycket miljöbalken ansöka om tillstånd till förbränning av avfall i god tid innan bolaget måste upphöra med utsläppet av kondensat.

Det av länsstyrelsen föreslagna slutliga villkoret för utsläpp till vatten innebär att utredningsvillkor U1 behöver omformuleras. Bolaget bör här få redovisa resultat av ut-

släpp till luft efter planerad ombyggnad av förbränningskammarna, genomföra försök med förbränning av kondensat och vid behov undersöka andra alternativ, redovisa utsläpp av föroreningar kopplade till spridningsberäkningar och miljö kvalitetsnormer samt redovisa förslag på slutliga villkor avseende utsläpp till luft.

Om tillståndet utformas så att det säkerställs att utsläpp av kondensat upphör samt att åtgärder kommer att vidtas som bör medföra att utsläpp av föroreningar till luft minskar finner länsstyrelsen att verksamheten kan anses tillåtlig.

Naturvårdsverket

Verket instämmer i sak med vad bolaget anfört beträffande den provisoriska föreskriften, P 1. Verket vidhåller dock att tillståndet inte bör tas i anspråk innan Miljööverdomstolen tagit ställning till verkets yrkanden målet.

Bolaget tycks dela verkets uppfattning när det gäller behovet av en förnyad prövning i den del som gäller hantering av kondensatet. Verket anser dock att målet i sin helhet bör återförvisas till miljödomstolen varvid bolaget har möjlighet att komplettera ansökan med det underlag som behövs för miljödomstolen skall kunna ge tillstånd till förbränning av kondensatet.

Vad avser vatten- och luftfrågor är verket i sak överens med bolaget om att en lösning där kondensat förbränns i anläggningen är en bra lösning. Under förutsättning av att anläggningen kan byggas om så att kraven enligt förordningen och föreskrifter om förbränning av avfall kan uppfyllas anser verket att tillräckligt miljöprestanda kommer att kunna uppfyllas avseende förbränningen.

MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

När det gäller den från miljöskyddssynpunkt viktigaste frågan, utsläppet av kondensat, har bolaget i Miljööverdomstolen åtagit sig att inom två år från lagkraftvunnen dom helt upphöra med detta utsläpp. Detta skall ske genom att kondensatet förbränns i ugnarna. Bolaget har genom ytterligare utredningar funnit att denna förbränning kan ske med iakttagande av de bestämmelser som gäller enligt förordningen och föreskrifterna om förbränning av avfall. Såväl länsstyrelsen som Naturvårdsverket bedömer att verksamheten är tillåtlig om utsläppet av kondensat upphör. Miljööverdomstolen gör samma bedömning. Bolagets åtagande bör därför föreskrivas som villkor för tillståndet. Villkoret bör utformas så att utsläpp av kondensat skall upphöra genom att kondensatet förbränns.

Förbränning av kondensatet är att anse som förbränning av avfall. Naturvårdsverket och länsstyrelsen har framhållit att förbränningen kräver ett särskilt tillstånd. Enligt Miljööverdomstolens mening är förbränningen visserligen en åtgärd som är tillståndspliktig men i detta fall utgör förbränningen även en skyddsåtgärd som är nödvändig för att verksamheten skall kunna tillåtas. Mot bakgrund härav och då frågan om förbränning av kondensatet varit en huvudfråga i målet även i miljödomstolen finner Miljööverdomstolen att det tillstånd till bolagets verksamhet, med de kompletterande villkor om förbränning av kondensatet som Miljööverdomstolen föreskriver, får anses innefat-

ta tillstånd till förbränningen. Anläggningens närmare utformning bör beskrivas i samband med redovisningen av utredningen enligt U1.

Vilka villkor som bör gälla för utsläpp till luft – utöver nyssnämnda generella föreskrifter – bör avgöras efter en prövotid på sätt som miljödomstolen bestämt. Dock bör utredningsföreskriften U1 ändras i konsekvens med att utsläpp av kondensat skall upphöra på sätt som framgår av domslutet.

Beträffande den provisoriska föreskriften P1 finner Miljööverdomstolen i likhet med remissmyndigheterna att den bör gälla efter det att ombyggnaderna av förbränningskamarar m.m. har genomförts och trimmats in, dock senast den 1 november 2007.

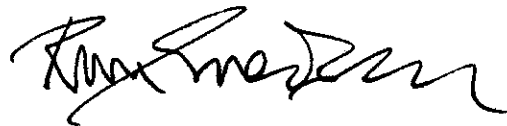
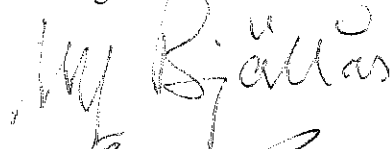
Som en följd av att kondensat inte kommer att släppas ut till recipienten när förbränning sker, finns det inte anledning till begränsning av produktionen av tjära på det sätt som föreskrivits genom P2. Miljööverdomstolen finner att en begränsning av produktion av tjära bör gälla intill dess att bolaget upphört med utsläpp av kondensat. P2 ändras i enlighet härmed.

Frågan om efterbehandling av den s.k. naturdammen har inte prövats av miljödomstolen, som i stället ansett att frågan bör tas upp av tillsynsmyndigheten med stöd av bestämmelserna i 10 kap. miljöbalken.

Bolaget har under lång tid släppt ut kondensatvatten till den s.k. naturdammen. Enligt Miljööverdomstolens mening bör frågan om efterbehandling av dammen avgöras inom ramen för nu aktuell tillståndsprövning (jfr Miljööverdomstolens dom 2007-04-24 i mål nr M 3455-06, MÖD 2007:14). Varken det faktum att utsläppen till dammen kommer att upphöra eller att dammen förorenats även av andra verksamhetsutövare ger anledning till annan bedömning. För närvarande saknas dock underlag som gör det möjligt att fastställa en efterbehandlingsplan och vilket ansvar som skall åvila bolaget för de åtgärder som behöver vidtas. Frågan om efterbehandling bör därför skjutas upp under en prövotid och bolaget åläggas att i samråd med tillsynsmyndigheten upprätta förslag till en efterbehandlingsplan för naturdammen. Förslaget bör lämpligen redovisas till miljödomstolen samtidigt som övrig prövotidsutredning den 30 juni 2008.

Miljööverdomstolen, som anser att det är angeläget att ombyggnaderna i anläggningen genomförs snarast, finner att det finns skäl att meddela verkställighetsförordnande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B
Överklagande senast 2007-09-24

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Ulf Bjällås, miljörådet Rolf Svedberg, hovrättsråden Henrik Runeson och Liselotte Rågmark, referent. Enhälligt.

SÖKANDE

Skogens Kol Aktiebolag, 556023-3362
Siboallé 1
823 91 Kilafors

Ombud: Advokat **ALA**
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 1711
111 87 Stockholm

SAKEN

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för produktion av träkol m.m. vid anläggning i Kilafors, Bollnäs kommun, Gävleborgs län

SNI kod: 24.66-1   Ao: 48:1   x: 67 89 50   y: 15 42 45

DOMSLUT

Tillstånd

Miljödomstolen lämnar Skogens Kol Aktiebolag tillstånd enligt miljöbalken till befintlig och utökad verksamhet i bolagets anläggning på fastigheten Bollnäs Sibos 2:46 innefattande en högsta årlig produktion av

- 8 000 ton träkol genom pyrolys av trä,
- 6 000 ton briketter samt
- 400 ton trätjära.

Verksamheten, såvitt avser tillkommande anläggningar, skall vara igångsatt senast 5 år efter det att denna deldom vunnit laga kraft i tillståndsdelen.

Detta tillstånd får tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft.

Villkor

1. Om inte annat framgår av övriga villkor skall anläggningen och verksamheten, inbegripet åtgärder för att minska utsläpp och störningar i omgivningen, utformas och bedrivs i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden uppgivit i ansökningshandlingarna eller i övrigt åtagit sig i målet.

2. Verksamheten inklusive transporter skall bedrivas så att risken för störande damning, lukt och nedskräpning minimeras. Uppkommer olägenheter från verksamheten skall åtgärder omedelbart vidtas för att avhjälpa problemen.
3. Bolaget skall senast den 1 januari 2008 ta i drift utrustning för kontinuerlig mätning av syrgas- och kolmonoxidhalter i rökgaserna från tillverkningen av träkol och tjära.
4. Kylvatten som avleds till recipienten skall kontrolleras för undvikande av att till kylvattnet inkommande föroreningar från processerna vid anläggningen medför utsläpp till recipienten.
5. Uppkommet tjärkokningskondensat får inte ledas till vattenrecipient utan skall omhändertas och behandlas externt av godkänd mottagare.
6. Hantering av avfall, farligt avfall och kemiska produkter skall ske så att utsläpp till mark, luft eller vatten motverkas. Vid risk för spill eller läckage skall hantering av sådant material ske på tät och beständig yta, eller andra åtgärder vidtas så att spridning till mark eller vatten förhindras. Eventuellt spill skall omgående samlas upp och tas om hand.
7. Genom punktutslag från briketteringsprocessen och förpackning av produkter samlas stoft upp och filtreras. Halten stoft efter detta filter får inte överstiga 10 mg/m^3 ntg som gränsvärde vid besiktning.
8. Buller från verksamheten inklusive transporter inom verksamhetsområdet skall begränsas så att den ekvivalenta ljudnivån utomhus vid bostäder inte överskrider följande riktvärden:
55 dB(A) vardagar dagtid (kl. 07 – 18)
50 dB(A) söndagar och helgdagar (kl. 07 – 18)
50 dB(A) kvällstid (kl. 18 – 22)
45 dB(A) nattetid (kl. 22 – 07)
Den momentana ljudnivån nattetid får inte överstiga 55 dB(A) som riktvärde utomhus vid bostäder. Buller från verksamheten får ej innehålla störande impuls ljud eller hörbara tonkomponenter. Vid förändringar av verksamheten, utbyte av bullrande maskiner och annat, som inverkar på bullerbilden, skall bolaget verka för att den sammanlagda bullemnivån på sikt kan nedbringas till Naturvårdsverkets råd och riktlinjer (1978:5) gällande nyetablerad industri.

9. Ett kontrollprogram skall finnas som medger en tillräckligt säker kontroll av att verksamheten bedrivs inom givna föreskrifter och villkor till skydd för människors hälsa och miljön.

Övrigt:

Miljödomstolen finner att miljökonsekvensbeskrivningen med kompletteringar uppfyller kraven i 6 kap miljöbalken.

Utredningar samt provisoriska föreskrifter:

Miljödomstolen uppskjuter i enlighet med 22 kap 27 § miljöbalken frågan om slutliga villkor avseende utsläpp till luft och vatten. Under prövotiden skall nedanstående utredningar genomföras och, intill dess annat beslutas, nedanstående provisoriska föreskrifter gälla.

Utredningsföreskrifter:

U1. Sökanden skall i samråd med tillsynsmyndigheten utreda möjliga åtgärder med syftet att undvika utsläpp till vatten av **kondensvatten** (även benämnt **kondensatvatten**). Tänkbara åtgärder kan omfatta såväl återvinning av substanser ur kondensatvattnet (med eventuellt efterföljande utsläpp av mindre förorenat vatten) som destruktion av detta vatten i en samförbränningsanläggning, eller direkt förbränning av pyrolysgaserna utan separationer varvid kondensvatten inte heller produceras. Eftersom nuvarande förbränningsteknik och -förlopp kan komma att påverkas av åtgärder utifrån denna utrednings resultat skall utsläppen till luft och vatten redovisas först efter det att sådana åtgärder vidtagits. Som mål för utsläppsvärden till luft från förbränning av gaserna efter ombyggnationen av brännkammare m.m. skall länsstyrelsens förslag till begränsningsvärden gälla. Redovisningen skall omfatta tekniska lösningar med tillhörande ekonomiska konsekvenser. Det är väsentligt att sökanden för en löpande dialog med tillsynsmyndigheten. Resultaten av denna utredning skall redovisas snarast och i takt med att alternativa förfaranden kommer fram, dock senast åtta månader efter det att denna dom vunnit laga kraft. Särskilt skall redovisas utsläpp av föroreningar kopplade till gällande miljökvalitetsnormer med spridningsberäkningar vid införande av tänkbara åtgärder i utredningen. Mätning av stoft och bensen skall genomföras på två mätplatser bestämda av tillsynsmyndigheten efter vidtagna åtgärder. Resultaten av dessa mätningar skall ställas i relation till genomförda spridningsberäkningar. Redovisning av utsläpp till luft och vatten med förslag till slutliga villkor skall ske senast sex månader efter det att åtgärder vidtagits som påver-

kar luft- respektive vattenutsläpp från anläggningen.

U2. Sökanden skall i samråd med tillsynsmyndigheten utreda möjlig hantering och behandling av **överskottsgaser** från kolningsprocessen och därvid redovisa årlig mängd av dessa gaser och tekniska lösningar med ekonomiska konsekvenser för att minimera utsläpp av föroreningar till luften genom dessa gaser. Utsläppsnivåer av föroreningar för de tekniska lösningar som kan komma i fråga skall anges och förslag till slutliga villkor föreslås. Resultat av denna utredning skall redovisas senast två år efter det att denna deldom vunnit laga kraft.

Provisoriska föreskrifter:

- P1. Utsläpp till luft i den för de tre ugnarna gemensamma skorstenen från tillverkningsprocessen av träkol och tjära får som riktvärde och dygnsmedelvärde inte överstiga följande begränsningsvärden:
- 1000 mg/m³ ntg vid 6 % O₂ av kolmonoxid, CO
  - 35 mg/m³ ntg vid 6 % O₂ av stoft
  - 250 mg C/m³ ntg vid 6 % O₂ av oförbrända kolväten, THC
  - 100 µg/m³ ntg vid 6 % O₂ av PAH
  - 150 mg/m³ ntg vid 6 % O₂ av NO_x räknat som NO₂
- P2. Intill dess av miljödomstolen godtagen behandling av kondensatvatten har genomförts får produktionen av tjära från anläggningen inte överstiga 200 ton per år.

Delegerade frågor:

- D1. Tillsynsmyndigheten bemyndigas att föreskriva skäliga skyddsåtgärder, inbegripet driftförhållanden under begränsad drift till kapacitet och tidsrymd, vid påvisat läckage av föroreningar i kylvattenutsläppet till recipienten.

Förklaringar

Med **riktvärde** avses ett begränsningsvärde som, om det överskrids, medför skyldighet för tillståndshavaren att snarast vidta sådana åtgärder att värdet kan innehållas. Ett **gränsvärde** är ett begränsningsvärde som inte får överskridas.

Begreppet **ntg** står för normal torr gas, dvs. gasvolymen är omräknad till normaltillståndet vid 0°C, 100 kPa och utan vatteninnehåll.

ANSÖKAN M M

Se bilaga nr 1. Bolagets slutliga förslag till villkor avseende verksamheten framgår av bilaga nr 2.

SYNPUNKTER PÅ ANSÖKAN

Naturvårdsverket har anfört bl a följande. Bolaget bör ges ett tidsbegränsat tillstånd i två år för att genomföra de åtgärder som behövs till åstadkommande av en miljöanpassad verksamhet. Alternativt bör bolaget ges tillstånd till begärd ökad produktion under två år varefter frågan om denna produktionsökning kan permanentas upptas till prövning efter redovisning av bolaget. Åtgärder och utredningar skall genomföras i samråd med tillsynsmyndigheten. Under tvåårsperioden skall utsläpp av kondensvatten upphöra, förbränningsprocesserna anpassas så att lägre utsläppsnivåer nås samt lämpliga åtgärder beträffande förbränning och förbearbetning av råvara genomföras så att energieffektiviteten höjs var jämte en plan för efterbehandling tas fram som inbegriper den s.k. naturdammen. För det fall att miljödomstolen inte godtar Naturvårdsverkets yrkanden bör ansökan avvisas. Verkets inställning är i huvudsak positiv till de åtgärder som bolaget avser att genomföra vid anläggningen. Det utsläpp av kondensvatten som i dagsläget sker anser verket inte är förenligt med balkens allmänna hänsynsregler. Verket ser positivt på att utsläpp av kondensvatten upphör. Bolaget avser att förbränna det uppkomna kondensvattnet i ugnarnas brännkammare. Bolaget har genomfört stickprovsundersökningar på sådan förbränning. Dock har det kondensat som använts vid försöken inte haft den sammansättning som det kondensat bolaget i framtiden avser att förbränna. Genom att sänka fukthalten i den flis som skall kolas längre än vad som är fallet idag, är bolagets förhoppning att kondensvattnets vatteninnehåll skall kunna sänkas så långt att förbränning av kondensatet skall ge ett positivt energitillskott och därmed kunna betraktas som bränsle och inte avfall. Därmed skulle förbränningen av kondensatet inte falla under förordningen (2002:1060) och föreskriften (2002:28) om avfallsförbränning. Naturvårdsverket anser att det idag är för tidigt att avgöra huruvida kondensatet är att betrakta som avfall eller inte. För det fall att man gör bedömning att

kondensatet inte skall betraktas som avfall och att ovannämnda regler inte fullt ut skall tillämpas är det dock angeläget att en förbränning av kondensat skall göras på ett miljömässigt godtagbart sätt och att reglerna om avfallsförbränning i vissa delar kan tjäna som vägledning. De försök med kondensatförbränning som bolaget genomfört är av karaktären stickprov och dessutom har ett kondensat använts som inte alls motsvarar det som skall förbrännas i framtiden. Enligt Naturvårdsverket kan inte slutsatser dras huruvida kondensatförbränning kommer att kunna godtas som en behandlingsmetod. Den slutsats verket drar av undersökningen är dock att de höga koncentrationer av kolmonoxid och kolväten som uppmätts, både med och utan kondensatförbränning, visar att förbränningen vid ugnarna är ofullständig och att förbättringar av förbränningsanläggningarna behövs i alla händelser. Typiska utsläppsvärden för oljeeldning är mindre än 100 mg CO/Nm³ och mindre än 10 mg kolväten/Nm³. Bolagets utsläppsnivåer är inte alls i detta härad. Bolaget bör förklara varför utsläppen från anläggningen är så avvikande från detta. Bolaget måste också göra bedömningar om dessa nivåer anses kunna nås. Bolaget bör ange vilka tekniska förändringar man bedömer behövs för att förbättra förbränningen. Av 2 kap 5 § framgår att verksamhetsutövaren skall hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheter till återanvändning och återvinning så långt det inte är orimligt. I första hand skall förnyelsebara energikällor användas. I det aktuella fallet bör således eftersträvas att minimera oljeanvändningen genom att utnyttja pyrolysgaserna så effektivt som möjligt. Dessutom bör råmaterialet till ugnarna ha en optimalt låg fukthalt. En låg fukthalt i råvaran innebär att värmevärdet på kondensatet höjs och att torkperioden i ugnarna kortas. Båda dessa effekter är positiva ur energisynpunkt. Bolaget har angivit att man ifrågasätter miljövinsten i att ytterligare torka virket med extern torkning, utöver de ca 35 % man förväntas nå, eftersom enligt bolaget något utsläpp av kondensat inte kommer att ske samt att utsläppen till luft begränsas till en låg nivå. Verket delar inte bolagets bedömning att det är klarlagt att utsläppen till luft kommer att kunna begränsas till en låg nivå. Verket menar dessutom att det av energieffektivitetsskäl finns anledning att närmare redovisa tekniska, utsläppsmässiga och ekonomiska förutsättningar för en längre gående förtorkning. Naturvårdsverket anser att efterbehandlingen av naturdammen skall vara en del av prövningen av verksamheten. Bolaget behöver därför komplettera under-

laget väsentligt, med målsättningen att en efterbehandlingsplan skall formuleras som kan fastslås och genomföras.

Fiskeriverket har yttrat bl a följande. Bolagets strävan mot att helt upphöra med utsläpp av processavloppsvatten till recipienten Bergviken och istället förbränna ett kondensat av detta står i överensstämmelse med Fiskeriverkets uppfattning i frågan. Fiskeriverket har inget att invända mot att bolaget medges de villkorsförslag avseende utsläpp till vatten som framkommer under punkterna 7.3.3 och 7.3.4 i ansökan (s.12). Fiskeriverket finner det rimligt att bolaget, för att långsiktigt helt kunna upphöra med utsläpp av processavloppsvatten, ges möjlighet att under en tvåårsperiod arbeta fram en godtagbar teknisk lösning. Detta dock med de begränsningar i produktionen av tjära under denna tid som bolaget har åtagit sig. Beträffande utsläppen av ej direkt processanknutet kylvatten till Bergviken har Fiskeriverket tidigare förordat att dessa om möjligt omlokaliseras så att framtida utsläpp sker direkt till Bergviken istället för som idag via en tillskapad naturdamm. Det kan antas att sedimenten i naturdammen är påverkade av tidigare verksamheter i området varför Fiskeriverkets uppfattning är att dammen i så liten utsträckning som möjligt bör tillföras utifrån kommande vatten. Sådant vatten riskeras i sådant fall att kontamineras vid passagen av dammen och varefter miljöstörande ämnen i onödan belastar Bergviken. Således anser Fiskeriverket att bolagets kylvattenutsläpp bör ledas direkt till Bergviken och förordar det av bolaget framtagna alternativ 1 där vilket innebär att en ledning förläggs från anläggning ned till Bergviken i anslutning till befintlig intagsledning för kylvatten. Framtida kylvattenuttag från Bergviken bör så långt möjligt säkras mot kontaminering under kylningsprocessen så att vattenkvaliteten i utsläppsvattnet inte understiger intagsvattnets. Slutligen menar Fiskeriverket att bolaget bör medverka i en studie vars syfte skall vara att undersöka hur den damm som idag mottar processavloppsvatten i framtiden kan påverka omgivande mark och vatten, i första hand Bergviken, i så liten utsträckning som möjligt. Studien bör även omfatta behovet av och möjligheterna att efterbehandla dammen. Fiskeriverket anser att ansvaret för framtagande av en sådan studie enligt 10 kap miljöbalken bör åvila bolaget mot bakgrund av att man under lång tid avlett processavloppsvatten

till dammen och på så sätt bidragit till den föroreningsituation som kan antas ha uppkommit.

Länsstyrelsen Gävleborg har anfört bl a följande. Bolagets ansökan är bristfällig och borde rätteligen kompletteras. Länsstyrelsen föreslår att miljödomstolen fastställer följande slutliga villkor för verksamheten.

Utsläpp till luft

1. Rökgaser från kolningsprocessen och tjärtillverkningen inklusive rökgaserna från oljebrännarna skall släppas ut genom en gemensam utsläppspunkt.
2. Utsläpp av kolmonoxid (CO) från tillverkningen av kol och tjära får som riktvärde och dygnsmedelvärde från och med 2008-07-01 inte överstiga 500 mg/m³ ntg vid 6 % O₂.
3. Utsläppet av stoft från tillverkningen av kol och tjära får som riktvärde vid mätning från och med 2008-07-01 inte överstiga 35 mg/m³ ntg vid 6 % O₂.
4. Utsläppet av oförbrända kolväten mätt som THC (propanekvivalenter) från tillverkningen av kol och tjära får som riktvärde vid mätning från och med 2008-07-01 inte överstiga 5 mg C/m³ ntg vid 6 % O₂.
5. Utsläppet av PAH från tillverkningen av kol och tjära får som riktvärde vid mätning från och med 2008-07-01 inte överstiga 10 µg/m³ ntg vid 6 % O₂.
6. Utsläppet av NO_x från verksamheten får som riktvärde vid mätning från och med 2008-07-01 inte överstiga 150 mg/m³ ntg vid 6 % O₂.
7. Bolaget skall senast 2008-01-01 ta i drift utrustning för kontinuerlig mätning av syrgas- och kolmonoxidhalten i rökgaserna från tillverkningen av kol och tjära.

Efterbehandling

8. En översiktlig undersökning inklusive provtagning av verksamhetsområdet och sedimentationsdammen skall utföras i enlighet med den modell MIFO Fas 2 som beskrivs i Naturvårdsverkets rapport 4918 "Metodik för inventering av förorenade områden". Bolaget skall i god tid innan undersökningarna genomförs ge tillsynsmyndigheten möjlighet att granska undersökningarnas utformning. Resultatet av undersökningen skall redovisas till tillsynsmyndigheten senast den 2007-12-31.

Utredningsvillkor

U 1. Bolaget skall låta utreda vilken fukthalt vedråvaran behöver hålla för att kondensatet skall ge ett nettotillskott på energi och redovisa detta till miljödomstolen senast 2007-07-01. Utredningen skall tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten.

U 2. Bolaget skall utreda möjligheterna att förhindra förekomsten av utsläpp av diffusa gaser som orsakar olägenheter för människors hälsa i form av lukt och huvudvärk. Bolaget skall redovisa resultatet av utredningen tillsammans med eventuella förslag till skyddsåtgärder senast 2007-07-01. Utredningen skall tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten.

Provisorisk föreskrift

P 1. Fukthalten i vedråvaran får inte överskrida 30 % som riktvärde vid mätning om inte bolaget på annat sätt visar att kondensatet medför ett nettotillskott på energi.

Till stöd för detta förslag vill länsstyrelsen anföra bl a. De föreslagna utsläppsnivåerna ligger på en nivå som länsstyrelsen anser är rimliga för bolaget att uppnå med en fullständig förbränning av alla gaser innan utsläpp till luft och eller någon form av rökgasrening. De föreslagna utsläppsnivåerna är vidare jämförbara med de krav som ställs på mindre till medelstora energianläggningar. Bolagets utsläpp till luft är höga av framför allt hälsofarliga ämnen och länsstyrelsen finner det rimligt med

beaktande av 2 kap. 3 § miljöbalken att motsvarande utsläppskrav ställs på bolaget som på en tillståndspliktig energianläggning som förbränner fastbränsle (bio). Länsstyrelsen anser att bolaget under de senaste 10 åren borde ha skaffat sig tillräcklig kunskap om sin process och lämpliga skyddsåtgärder för att minimera utsläppen till luft från anläggningen. Länsstyrelsen ifrågasätter vad bolaget kommer att åstadkomma med ytterligare utredningstid. Länsstyrelsen anser därför att slutliga villkor för utsläpp till luft skall föreskrivas av miljödomstolen i den nu aktuella prövningen, men att bolaget kan medges viss tid för att vidta åtgärder innan villkoren måste uppfyllas. Enligt 10 kapitlet miljöbalken är den som bedriver eller har bedrivit en verksamhet som bidragit till förorening ansvarig för efterbehandling. Bolaget har under en lång tid använt dammen som recipient för förorenat kondensatvatten. Länsstyrelsen anser att bolaget skall utföra en undersökning för att fastställa i vilken omfattning sedimentationsdammen och verksamhetsområdet kan vara förorenad. Vid en MIFO fas 2 undersökning tas prover i mark, grundvatten och sediment i punkter där föroreningar kan förväntas. Undersökningen resulterar i en översiktlig bedömning av föroreningssituationen och riskerna förknippade med dem. I utredningen för dammen bör det ingå en bestämning av hydrologin inklusive tillrinnande dagvatten, en bottenfaunaundersökning samt undersökning föroreningstillstånd i sediment och ytvatten. Länsstyrelsen anser att återföring av kondensat från tjärframställning till förbränning, under förutsättning att det hanteras inom processen och ger ett energitillskott till densamma, kan anses falla utanför definitionen på avfall i 15 kap. 1 § miljöbalken och därmed inte omfattas av förordningen om avfallsförbränning. Länsstyrelsen anser att för att kondensatet skall kunna betraktas som ett internbränsle skall det ge ett nettotillskott av energi i processen. Bolaget har uppskattat, utifrån en kondensatanalys, att kondensatet vid 35 % fukthalt innehåller 2 GJ per 4 000 ton kol och 5 GJ vid 30 % fukthalt. Länsstyrelsen anser att det noggrannare skall utredas vid vilken fukthalt i vedråvaran som kondensatet ger ett nettotillskott på energi. Länsstyrelsen yrkar även på en provisorisk föreskrift som skall gälla under utredningstiden och till dess att ett slutligt villkor gällande detta har fastställts. Bolaget har vid upprepade tillfällen haft utsläpp av illaluktande diffusa gaser. De illaluktande gaserna har av närliggande bolag uppgivits orsaka huvudvärk och illamående. Underlag som visar vad som orsakar dessa utsläpp, dess innehåll

och vilken påverkan den har på människors hälsa har inte presenterats av bolaget. Länsstyrelsen anser att bolaget skall utreda detta samt möjligheterna att förhindra utsläpp av dessa diffusa illaluktande gaser. Länsstyrelsen anser att till dess annat har visats bör vedrävaren hålla en fukthalt av högst 30 %, detta för att det skall vara säkerställt att kondensatet vid förbränning tillför energi i processen. Om kondensatet inte ger ett energitillskott vid förbränningen anser länsstyrelsen att kondensatet skall betraktas som avfall och att förbränning av kondensatet då omfattas av förordningen (2002:1060) om avfallsförbränning.

Bollnäs kommun har yttrat i huvudsak följande. Bolagets ansökan tillstyrks. Den tilltänkta ändringen av utsläppspunkt av bolagets kylvatten bör noga övervägas och i allt fall föregås av en serie ytterligare analyser av kylvattnet. Dagvattenavrinningen sker via utavrinning till recipienten Bergviken och till undvikande av föroreningar i recipienten via detta vatten bör vattnets kvalité följas i ett kontrollprogram. Om frågan avseende utsläpp till luft sätts på provotid bör bolaget åläggas att utreda vilka förbränningstekniska åtgärder som kan minska utsläppen av ofullständigt förbrända gaser. Hittills redovisade mätningar visar att den förbränning som sker för närvarande är ofullständig, vilket leder till utsläpp av oförbrända kolväten. Ytterligare emissionsmätningar av PAH, VOC och stoft bör genomföras.

AL, VL och DL, ägare till närbelägna fastigheterna Bollnäs Sibö 2:44 och Bollnäs Sibö 2:65, har anfört bl a följande. Bolagets skorsten är för närvarande 25 m hög, vilket medför att nedfallsområdet ligger 400-500 m från bolagets anläggning. Deras fastigheter ligger i lä för de flesta av rådande vindar, vilket gör att de är mer utsatta för nedfall än grannfastigheterna som är med exponerade för vind. Nedfallsmätningpunkten bör därför placeras på Sibö 2:44 och 2:65. Kylvattnet från kolugnarna som avleds genom öppet dike bör kulverteras, renas och ingå i ett slutet system. Momentant är ljudnivån alldeles för hög från bandtransportörer och containerförflyttningar.

BOLAGETS BEMÖTANDE AV AVGIVNA SYNPUNKTER

Det kan konstateras att de synpunkter som inkommit från närboende i första hand berör olägenheter från bolagets verksamhet i form av lukt, stoftnedfall samt buller. Kommunens yttrande avser främst frågor rörande ny utsläppspunkt för kylvattnet, dagvattnets kvalitet, vissa mätningar av utsläpp till luft samt val av eldningsolja medan länsstyrelsen anför omfattande kritik mot bolagets ansökan och verksamhet. Med hänsyn bland annat till den korta tid som bolaget har haft till sitt förfogande för att upprätta detta yttrande bemöts anförda synpunkter relativt kortfattat nedan. Bolaget ser dock anledning att inledningsvis närmare bemöta vissa av de synpunkter som framförts från länsstyrelsens sida.

1. Underlaget för prövningen m m

Det framgår av länsstyrelsens yttrande att länsstyrelsen anser att bolagets ansökan, trots den omfattande komplettering som gavs in till domstolen i oktober 2006, inte kan läggas till grund för miljödomstolens prövning och att den planerade huvudförhandlingen under januari 2007 därför bör ställas in. Länsstyrelsen anmärker bland annat på bolagets redovisning såvitt avser de allmänna hänsynsreglerna samt bolagets redovisning avseende utsläpp till luft och efterfrågar omfattande kompletteringar såväl avseende nuvarande som framtida påverkan på hälsa och omgivande miljö från verksamheten. Bolaget måste ifrågasätta länsstyrelsens inställning i flera avseenden. Enligt bolagets uppfattning uppfyller ansökan miljöbalkens krav och bolaget önskar således att huvudförhandling hålls i målet vid av miljödomstolen utsatt tidpunkt. Vissa av länsstyrelsens kompletteringsönskemål bemöts mer specifikt under rubrikerna nedan. Generellt vill dock bolaget påpeka att utredningsarbetet enligt bolagets uppfattning bör inriktas på att begränsa och kontrollera inverkan av den framtida verksamheten på miljön snarare än att fastställa och dokumentera nuvarande utsläppssituation i ytterligare omfattning än vad bolaget redan har presenterat i ansökningshandlingarna. Bolaget motsätter sig således att exempelvis genomföra ytterligare mätningar av utsläpp till luft samt effekter på hälsa och miljö av dessa i nuläget och vidhåller att sådana mätningar och eventuella bedömningar bör genomföras efter att ombyggnad skett av anläggningen. Såvitt avser de allmänna

hänsynsreglerna har bolaget tydligt i ansökan med komplettering bland annat angivit vilka skyddsåtgärder som vidtagits, eller kommer att vidtas, samt de kostnader som dessa är förknippade med. Det framgår också att bolaget under senare tid tagit ett seriöst och samlat grepp kring frågan om miljöpåverkan från verksamheten och att stora resurser har lagts ned och kommer att läggas ned på anlitande av extern expertis samt ny processutrustning. Bakom de beräkningar och uppskattningar av bland annat framtida utsläpp till luft från verksamheten som presenteras i ansökan finns en gedigen kunskap och det är med förvåning som bolaget konstaterar att länsstyrelsen väljer att beteckna dessa bedömningar som bolagets "förhoppningar". Detta mot bakgrund av det seriösa arbete som bolaget lagt ned på utredning av alternativa skyddsåtgärder samt utarbetande av förslag till ny processutrustning, med hänsyn till bolagets begränsade storlek och miljöpåverkan, och de förhållandevis stora och kostsamma investeringar det är fråga om. Bolaget ser den förestående huvudförhandlingen som ett utmärkt forum för att på ett konstruktivt och framåtriktat sätt diskutera utestående frågor och bolagets åtaganden inför framtiden. Nedan bemöter bolaget kort under respektive rubrik de mer specifika frågor som tagits upp i yttrandena. I den utsträckning det som anförs i yttrandena inte berörs hänvisar bolaget till vad som tidigare anförs i ansökningshandlingarna med komplettering.

2. Utsläpp till luft

2.1 Allmänt om länsstyrelsens villkorsförslag

Bolaget ifrågasätter inte att utsläppssituationen vid verksamheten idag generellt sett är otillfredsställande och har därför inte heller motsatt sig att genomföra ett omfattande utredningsarbete. Enligt bolagets uppfattning, som grundas på de utredningar som ÅF samt tidigare anlidade externa konsulter genomfört vid anläggningen, är det fullt realistiskt att förvänta sig att den ombyggnad som nu sker kommer att innebära goda möjligheter att, sett per producerad enhet, reducera nuvarande utsläpp från anläggningen. Samtidigt måste hänsyn tas till anläggningens och verksamhetens relativt begränsade storlek. Som påpekats tidigare är utsläppen till luft från anläggningen små, och såvitt avser PAH-halter motsvarande utsläpp från en förbränningsanläggning. I detta sammanhang och mot bakgrund av de förslag till slutliga villkor som länsstyrelsen föreslår, är det dock viktigt att betona att bolagets verksamhet

inte i övriga avseenden kan jämföras med en förbränningsanläggning; syftet med processen är att framställa träkol genom pyrolys av vedråvara och inte att utvinna energi genom förbränning av densamma. Utsläppsbilden, i synnerhet vad avser kolmonoxid, kommer därmed att se helt annorlunda ut jämfört med vad som är fallet vid en förbränningsanläggning. Det av länsstyrelsen föreslagna villkoret avseende kolmonoxid är således orimligt, vilket också framgår de mätningar som genomförts vid proveldningen av kondensat, medan exempelvis villkoret avseende kväveoxider torde kunna godtas. Såsom länsstyrelsen påpekar råder oklarhet kring vilka faktiska utsläpp som bolaget kommer att ha till luft efter produktionsökningen, även om dessa ungefärligen kan bedömas utifrån genomförda förbränningsförsök. Bolaget vidhåller därför, i enlighet med vad som tidigare anförts, att utsläppsbilden är så pass komplex att det inte är möjligt att, annat än efter intrimning av den nya processutrustningen, presentera förslag till slutliga villkor avseende utsläpp till luft. Bolaget motsätter sig inte att inom ramen för provotidsförordnandet presentera delredovisningar vartefter utredningsarbetet fortskrider. Bolaget åtar sig att bedriva utredningsarbetet under provotiden i syfte att minst nå ned till följande utsläppsnivåer som målsättningsvärden:

- Utsläppet av CO från kolningsprocessen får som riktvärde och dygnsmedelvärde inte överstiga $1\ 000\ \text{mg}/\text{m}^3$ ntg vid 6 % O_2 .
- Utsläppet av stoft från kolningsprocessen får som riktvärde vid mätning inte överstiga $35\ \text{mg}/\text{m}^3$ ntg vid 6 % O_2 .
- Utsläppet av oförbrända kolväten från kolningsprocessen, mätt som THC, får som riktvärde vid mätning inte överstiga $250\ \text{mgC}/\text{m}^3$ ntg vid 6 % O_2 .
- Utsläppet av PAH från kolningsprocessen får som riktvärde vid mätning inte överstiga $100\ \text{mikrogram}/\text{m}^3$ ntg vid 6 % O_2 .
- Utsläppet av NO_x , räknat som NO_2 , från kolningsprocessen får som riktvärde vid mätning inte överstiga $150\ \text{mg}/\text{m}^3$ ntg vid 6 % O_2 .

Från och med den 1 januari 2008 åtar sig bolaget vidare att ta i drift utrustning för kontinuerlig mätning av O_2 samt CO i rökgaserna samt i samråd med tillsynsmyndigheten även genomföra mätningar av stoft, THC, PAH samt NO_x i rökgaserna,

samt stoft från filter vid briketteringsanläggningen, och med dessa mätvärden som grund utföra spridningsberäkningar för att fastställa bolagets haltbidrag i närområdet i förhållande till aktuella miljökvalitetsnormer.

2.2 Stoft

Såsom tidigare påpekats har bolaget i samråd med de närboende kommit överens om att genomföra stoftnedfallsmätningar vid de aktuella fastigheterna så snart ombyggnad av fineshanteringen inom området färdigställts, vilket nyligen skett. Stoftnedfallsmätningar kommer således att påbörjas i början av 2007 och pågå under ca sex månader. Bolaget ifrågasätter dock uppgifterna om att verksamheten i dagsläget orsakar höga stoftnedfall vid dessa fastigheter och bestrider någon form av ersättningskyldighet för detta. Att det skulle vara fråga om misskötsel tillbakavisas.

2.3 Spridningsberäkningar m m

Bolaget vidhåller sin uppfattning att spridningsberäkningar inte är befogade i nuläget och hänvisar till vad som tidigare anförts i målet. Enligt bolagets uppfattning finns inte heller i nuläget någon anledning att genomföra ytterligare utsläppsmätningar utöver de som ansökan redan kompletteras med. Med anledning av kommunens förslag om immissionsmätningar har bolaget dock förhört sig om möjligheten att kombinera de planerade stoftnedfallsmätningarna vid närliggande fastigheter med mätningar av bensen, vilket visat sig vara möjligt till en acceptabel kostnad. Bolaget åtar sig därför att i samband med kommande stoftmätningar även mäta bensen, och har förhoppningen om att kunna erhålla resultaten av bensenmätningarna till huvudförhandlingen.

2.4 Lukt

Frågan har behandlats i bolagets komplettering, se avsnitt 9. Bolagets uppfattning är att frågan om lukt bör kunna hanteras genom ett villkor, i enlighet med bolagets förslag, och att ytterligare utredningar inte är motiverade med hänsyn till de förestående ombyggnaderna.

3. Utsläpp till vatten

Omläggningen av utsläppspunkten för kylvattnet kommer att ske i samråd med kommunen och bolaget har därvid för avsikt att säkerställa kvaliteten genom ytterligare provtagning. Bolaget godtar kommunens förslag att kontrollera kvaliteten på dagvattnet inom ramen för kontrollprogrammet.

4. Markföroreningar

De akuta markföroreningar som kommunen hänvisar till ser bolaget som en riskhanteringsfråga som hanteras av bolaget i samråd med räddningstjänsten. Såvitt avser övriga frågor om förorenad mark hänvisas till bolagets komplettering, avsnitt 10. Bolaget motsätter sig länsstyrelsens villkorsförslag.

5. Fukthalt

Bolaget ifrågasätter lämpligheten av att i detta skede presentera utredningar avseende fukthalten i träråvaran samt att reglera denna fråga genom villkor eller provisoriska föreskrifter. Frågan om lämplig fukthalt bör enligt bolagets uppfattning hanteras som en processintern fråga inom ramen för det kommande utredningsarbetet. I övrigt hänvisas till bolagets komplettering, avsnitt 6.

6. Övrigt

Såvitt avser länsstyrelsens synpunkter på av bolaget föreslagna slutliga villkor har bolaget följande inställning.

- Bolaget godtar länsstyrelsens förslag till nytt villkor under rubriken Driftvillkor.
- Bolaget vidhåller tidigare föreslagna villkor avseende utsläpp till vatten.
- Bolaget motsätter sig inte att justera tidigare föreslaget villkor rörande avfall och kemikalier, men ifrågasätter tydligheten i länsstyrelsens förslag.
- Bolaget vidhåller sitt tidigare förslag till villkor avseende utsläpp till luft från brikettering och packning.
- Bolaget godtar länsstyrelsens omformulering av villkoret avseende kontrollprogram.

- Bolaget har inga invändningar mot de villkorsförslag som presenterats av kommunen och länsstyrelsen såvitt avser buller.

MILJÖDOMSTOLENS SKÄL

Miljödomstolen bedömer att bolagets ansökan jämte kompletteringar utgör ett tillräckligt underlag för prövning. Pågående verksamhet bedrivs med stöd av tillstånd enligt miljöskyddslagen. Ingen remissmyndighet har motsatt sig att bolaget nu beviljas ett nytt tillstånd enligt miljöbalken. Inte heller miljödomstolen anser att miljöbalkens bestämmelser utgör hinder mot bifall till bolagets tillståndsansökan under förutsättning att lämpliga och ändamålsenliga villkor föreskrivs.

Någon remissmyndighet har under målets handläggning begärt ett klarläggande av innebörden och omfattningen av det begärda tillståndet och miljödomstolen får därför, till undanröjande av ev. oklarhet, upprepa att beviljat tillstånd innebär att högst 8 000 träkol årligen får produceras genom pyrolys – torrdestillation, en form av organisk-kemisk process – av trä. Genom fysikaliska processer får även 6 000 ton briketter årligen tillverkas. Briketterna tillverkas dels utifrån finfraktioner av träkol som uppkommer vid träkolstillverkningen, dels av inköpt material. Vid pyrolys av trä uppkommer även destillationsrester, ur vilka högst 400 ton per år trätjära får tillverkas. Tillståndet innefattar inte förbränning av avfall.

De miljömässigt mest besvärande följderna av bolagets verksamhet utgörs av utsläppen till luft och vatten. Bolaget har nu för avsikt att efter interna processförändringar helt upphöra med utsläppen till vatten av kondensatvatten från tillverkningen av träkol och tjära. I kolningsprocessen uppkommer, förutom träkol, energirika gaser, innehållande en rad organiska substanser samt vattenånga. Gaserna kan kondenseras, varvid ett vattenhaltigt kondensat uppkommer. Från detta kondensat kan råtjära och kondensatvatten, även benämnt kondensvatten, med innehåll av en rad energirika organiska substanser, separeras i en separator. Råtjären leds till processsteget tjärkokningen, varvid en toppfraktion avskiljs från produkten trätjära. Denna

toppfraktion benämns tjärkokningskondensat och utgör ett farligt avfall som för närvarande hanteras vid en godkänd extern anläggning. Den av bolaget planerade ändringen av verksamheten innebär att allt kondensatvatten från utvinningen av råtjära kommer att förbrännas i samma brännarutrustning som nyttjas för kolningsprocessen i stället för att som nu ledas till vattenrecipienten via den s.k. naturdammen. Bolaget har som sin uppfattning hävdad att detta förfarande inte är att bedöma som förbränning av avfall. Varken Naturvårdsverket eller länsstyrelsen har för närvarande ansett sig kunna ta ställning till frågan om detta kondensatvatten är att betrakta som ett avfall eller inte. Miljödomstolen gör i detta avseende följande överväganden.

Såväl EG-direktiven 75/442/EEG och 91/156/EEG som den svenska avfallsförordningen ger begreppet avfall en vidsträckt innebörd i syfte att begränsa olägenheter för människors hälsa och miljön. EG-domstolen har i ett antal avgöranden anvisat mer preciserade kriterier för bedömningen huruvida en delström i en viss produktion skall betraktas som avfall eller inte. Bolaget har till stöd för sin uppfattning refererat till en dom från Vänersborgs tingsrätt, miljödomstolen, den 7 april 2006 i mål M 259-02, som avser en verksamhet där rester från två separeringsprocesser uppkommer. Från den ena processen är delströmmen energirik, över 30 MJ per kg, och bedöms av domstolen som internbränsle och från den andra processen är den energifattig, ca 1,7 MJ per kg, med ytterligt begränsat värde som bränsle och därför bedömd som avfall. I EG-domstolens praxis (mål C-9/00 Palin Granit Oy m fl domar) har även diskuterats begreppet biprodukt som till skillnad från restprodukt, dvs avfall, inte bara kan utan verkligen kommer att återanvändas, utan föregående bearbetning, i den fortsatta produktionen. Vad gäller förbränning av produkter i form av flytande klorerade produkter har miljööverdomstolen i ett avgörande den 2 juli 2003 i mål M 7024-01 gjort bedömningar som enligt miljödomstolens uppfattning kan tjäna till ledning i förevarande mål. Miljödomstolen gör för sin del bedömningen att pyrolysgasen som lämnar kolningsugnarna inte är ett avfall om det utan vidare behandling används som bränsle i processen eller för utvinning av produkter (tjära). Utvinning av tjära ur dessa gaser sker genom att ugnsgasen kondenseras varvid det uppkommer dels en icke kondenserbar gas med visst energiinnehåll

som utnyttjas i ugnarna, dels ett kondensat. De icke kondenserbara gaserna utgör ett bränsle i processen. Från detta kondensat separeras rå tjära från kondensvatten. Rå tjäran bearbetas vidare genom tjärkokning varvid en toppfraktion – tjärkokningskondensat – med visst energiinnehåll uppkommer jämte slutprodukten trätjära. Energiinnehållet i kondensatvattnet är i sin tur starkt beroende av den inmatade vedråvarans fukthalt. Vid fukthalten 30 % motsvarar energiinnehållet ca 5 GJ per kolningssats, vid 35 % fukthalt ca 2 GJ per sats och vid 40 % fukthalt motsvarande -2,5 GJ per kolningssats, d v s ett negativt värde. Miljödomstolen beräknar att varje kolningssats skulle kunna generera ca 6-7 m³, d v s 6 ton, kondensatvatten vid 35 % fukthalt i veden. Detta motsvarar ett energiinnehåll i kondensatvattnet på ca 0,3 MJ/kg. På motsvarande sätt efter volymjustering av bildat vatten p.g.a. lägre vattenhalt i veden blir energiinnehållet i kondensatvattnet ca 1 MJ/kg vid en fukthalt av 30 % i veden.

Med hänvisning till beräknade positiva energivärden har bolaget som ovan nämnts angett som sin avsikt att låta vedråvaran torka till minst 35 % under i det närmaste årslång lagring utomhus med efterföljande förbränning av kondensatvattnet och därigenom vissa bränslebesparingar. Miljödomstolen bedömer dock att den genom kondensatvattnet tillförda energin efter separering av mera energirika fraktioner inte räcker för att underhålla förbränning av enbart denna delström utan att ytterligare bränsle måste tillföras. För att kunna bedömas som ett bränsle och därmed en biprodukt i verksamheten måste kondensatvattnet kunna underhålla sin egen förbränning utan tillsats av andra, energirika bränslen. Kondensatvattnets energiinnehåll är efter utvinningen av tjära dock – som ovan nämnts – så ytterligt begränsat att detta vatten inte utan tillsats av stödbränsle i form av okondenserad gas eller olja eller genom annan behandling kan nyttjas som bränsle. Kondensatvattnet har därför inget värde som bränsle i förbränningsprocessen, eller annat värde i produktionen. Bolagets planerade förbränning av detta vatten är därför att se som destruktion av ett avfall, d v s tillståndspliktig verksamhet i form av avfallsförbränning.

Bolagets åtagande att inom viss tid upphöra med utsläpp till vatten förutsätter förbränning av kondensatvattnet. Mot bakgrund av miljödomstolens bedömning att så-

dan förbränning för närvarande inte får äga rum framstår det inte som skäligt gentemot bolaget att föreskriva ett slutligt villkor i enlighet med åtagandet. I stället bör, med uppskjutande av frågan om slutliga villkor för utsläpp till vatten och luft, bolaget på sätt utredningsvillkor U 1 anger undersöka alternativa behandlingssätt av kondensvattnet för att verksamheten skall kunna bedrivas på ett från miljösynpunkt godtagbart sätt. Som provisorisk föreskrift avseende utsläpp till luft kan av bolaget angivna värden godtas även om planerad samförbränning med kondensvatten inte kommer att äga rum. Under utredningstid och införandetid för alternativ behandling av kondensvatten finns skäl att begränsa produktionen av tjära på sätt bolaget föreslagit så att mängden utsläppt kondensatvatten begränsas. Bolaget avser att genomföra en förbättring av brännare och förbränningsutrymmen vid kolningsugnarna, vilket borde ge bättre förutsättningar till mera fullständig förbränning och därmed minskade utsläpp av föroreningar till luft.

Miljödomstolen har vidare att bedöma dels frågan om påverkan på människors hälsa och miljön på grund av utsläpp av överskottsgaser, dels frågan om omföring av och kvalitén på det kylvatten som släpps ut i Bergviken, dels frågan om efterbehandling av den tidigare nyttjade s.k. naturdammen.

Överskottsgaser uppkommer vid vissa tillfällen i kolningsprocessen och släpps idag av säkerhetsskäl ut i luften utan reningsåtgärder. Sådana gaser bidrar till föroreningssituationen i närområdet och miljödomstolen bedömer dessa utsläpp vara av sådan omfattning att de bör minska. Miljödomstolen föreskriver därför utredningsvillkor U 2, syftande till reduktion av dessa gaser genom bättre styrning och kontroll av processen. Tänkbar behandling av gaserna utgörs av förbränning i en fackla eller nyttjande av energiinnehållet i gaserna inom andra grenar av verksamheten.

När det gäller omföring av kylvatten som inte är förorenat från processerna ansluter sig miljödomstolen till Fiskeriverkets uppfattning att ledning av detta vatten genom naturdammen med åtföljande risk för utlösning av föroreningar till Bergviken bör undvikas. Bolaget har nu åtagit sig att i samråd med kommunen och länsstyrelsen

finna en ny utsläppspunkt för kylvattnet. Något särskilt skyddsvillkor i detta avseende behöver därför inte föreskrivas.

Kylvatten tas in från recipienten för kylningsändamål i processerna. Kylning av processerna sker indirekt genom olika värmeväxlande apparater varför föroreningar från processerna inte skall komma ut till kylvattnet. För att undvika konsekvenser i miljön i händelse av läckage skall kylvattnet kontrolleras innan detta återleds till recipienten. Visar det sig att föroreningar läckt ut till kylvattnet måste åtgärder vidtas snarast möjligt till förhindrande av konsekvenser av föroreningsspridningen. Sådana åtgärder kan till stor del komma att påverka processen och dess säkerhet varför skyddsföreskrifter snarast bör meddelas av tillsynsmyndigheten efter samråd avseende såväl processåtgärder som möjliga driftinskränkningar.

Den s.k. naturdammen är en damm invid Bergviken, dit flera verksamhetsutövare sedan lång tid tillbaka och i olika omfattning lett avloppsvatten. Främst har dammen nyttjats som sedimenteringsbassäng för suspenderat material före avledning till Bergviken. Fiskeriverket har uttryckt farhågor att föroreningar som samlats upp i dammen kan komma ut i Bergviken. Naturvårdsverket och länsstyrelsen har efterlyst en prövning av dammen i detta mål och Bollnäs kommun har påfordrat kontroll av utsläpp från dammen inom kontrollprogrammets ram. Dammen har ostridigt under lång tid nyttjats bl a av Skogens Kol som utsläppsdamm och miljödomstolen gör bedömningen att dammen med stor sannolikhet är påverkad av föroreningar bl a från bolagets verksamhet. Sökanden undersöker nu möjligheter som kan innebära att utsläpp av avloppsvatten från processerna helt upphör genom dammen. Detta aktualiserar frågan om efterhandling av dammen i enlighet med 10 kap miljöbalken och frågan skall, som bolaget föreslagit, hanteras i enlighet med detta regelverk. Det finns således inte skäl att nu lämna ytterligare föreskrifter i frågan.

All verksamhet skall omfattas av ett kontrollprogram som dels med god säkerhet visar att verksamheten bedrivs inom givna föreskrifter och villkor, dels i ett tidigt skede spårar ev. problem med driften av reningsutrustningar. För detta syfte krävs att programmet regelbundet ses över och justeras vid behov. Programmet skall re-

dovisa använda mätmetoder, mätfrekvenser och utvärderingsmetoder samt redogöra för statistisk osäkerhet i framtagna mätresultat för kontroll av innehållandet av givna begränsningsvärden. Det är väsentligt att verksamhetsutövaren i god tid informerar tillsynsmyndigheten om verksamhetens olika driftförhållanden, särskilt när verksamheten omfattar flera olika processteg som kan drivas oberoende av varandra över tiden, så att tillsynsverksamheten kan genomföras på ett rationellt och ändamålsenligt sätt. Ansvaret för kontrollprogrammet ligger på sökanden, som dock lämpligen bör samråda med tillsynsmyndigheten.

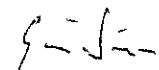
Eftersom ansökningen avser pågående verksamhet finns anledning att lämna ett verkställighetsförordnande.

Miljödomstolen finner slutligen att den till ansökan fogade miljökonsekvensbeskrivningen innehöll en del mindre sakfel, som dock under hand har korrigerats, och att miljökonsekvensbeskrivningen numera uppfyller kraven i 6 kap miljöbalken.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga

Överklagande skall ges in till Östersunds tingsrätt, miljödomstolen, senast den 28 mars 2007 och vara ställt till Svea hovrätt, Miljööverdomstolen.

På miljödomstolens vägnar

Göran Simonsson

I domstolens avgörande, enhälligt, har deltagit rådmannen Göran Simonsson och miljørådet Inge Bodin samt de sakkunniga ledamöterna Louise Schöld och Uno Norberg.

2006-06-22

M 1238-06

1

till

Östersunds tingsrätt,
Miljödomstolen

SÖKANDE

Skogens Kol AB, 556023-3362, Siboallé 1, 823 91 Kilafors

Ombud: advokaten ALA, Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB, Box 1711, 111 87 Stockholm, tfn 08-505 765 00, fax 08-505 765 01, e-post alt@msa.se

SAKEN

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för produktion av träkol m m vid anläggning i Kilafors, Bollnäs kommun, Gävleborgs län (SNI 24.66-1)

YRKANDEN

1. Skogens Kol AB (bolaget) ansöker om tillstånd enligt miljöbalken till befintlig och utökad verksamhet vid bolagets anläggningar i Kilafors (fastigheten Bollnäs Sibo 2:46) innefattande en högsta årlig produktion av 8 000 ton träkol, 6 000 ton briketter samt 400 ton trätjära.
2. Bolaget yrkar vidare
  - (a) att igångsättningstiden för tillkommande anläggningar bestäms till fem år från det att tillståndsdomen vunnit laga kraft,
  - (b) att verkställighetsförordnande meddelas,

- (c) att den till ansökan fogade miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) godkänns, samt
- (d) att villkor föreskrivs i enlighet med de förslag som redovisas i punkten 7.4 nedan

UTVECKLING AV TALAN

1. Inledning

Verksamheten vid bolagets anläggningar i Kilafors har varit föremål för miljöprövning under ett flertal år, med anledning av bolagets arbete med att förbättra omhändertagandet av de energirika gaser som uppkommer vid produktionen av träkol samt för att reducera utsläppen av förorenande ämnen till luft och vatten. Bolaget har under senare tid upplevt en kraftigt ökad efterfrågan på bolagets produkter och är därför i behov av ett nytt och utökat tillstånd för verksamheten. För att tillfälligt hantera den ökade efterfrågan har bolaget ansökt om, och beviljats, ett tidsbegränsat sk ändringstillstånd för en tio-procentig ökning av produktionen. Tillståndet upphör att gälla vid utgången av år 2006. Samtidigt har ett omfattande utredningsarbete genomförts för att ta fram underlag för en miljöprövning av hela verksamheten. Bolaget har nu genomfört de utredningar och ytterligare samråd som krävs inför en sådan prövning och överlämnar härmed ansökan till Miljödomstolen.

Utöver denna ansökningshandling åberopas generellt en av **BH** vid Tyréns AB upprättad teknisk beskrivning, Bilaga A, samt en av **AJ** vid ÅF-Process AB upprättad miljökonsekvensbeskrivning (MKB), Bilaga B, med bilagor. Samrådshandlingar återfinns som Bilaga C och alternativa reningstekniker för vattenfasen presenteras i Bilaga D.

För en icke-teknisk sammanfattning av ansökan och verksamhetens miljökonsekvenser hänvisas till det inledande avsnittet i MKB:n.

2. Gällande tillstånd

Gällande grundtillstånd för bolagets verksamhet är från 1996-04-18 (nr 58/96) då Koncessionsnämnden för miljöskydd lämnade bolaget tillstånd enligt miljöskyddslagen att vid anläggningen i Kilafors producera 4 000 ton kol per år. Efter anfört besvär över beslutet ändrade regeringen i beslut 1996-10-31 lydelsen av ett villkor och en provisorisk föreskrift.

Koncessionsnämnden sköt upp avgörandet av vilka villkor som skall gälla för utsläpp av vatten från processerna (kondensat och kylvatten) samt rökgaser från förbränning av kolningsgaser. Bolaget ålades att utföra vissa utredningar m m (U1-U4) och redovisa resultaten av dessa senast 2000-09-01. Under prövotiden skulle vissa provisoriska föreskrifter gälla (P1-P3). Dessutom föreskrevs sex slutliga villkor och två bemyndiganden.

Sedan bolaget redovisat resultaten av utredningarna U1-U4 till Miljödomstolen (som övertagit handläggningen av prövotidsärendet och handlägger prövotidsfrågorna under mål M 134-99) meddelade Miljödomstolen deldom 2001-11-16 varigenom prövotidsförfarandet skulle fortsätta och bolaget utföra vissa ytterligare utredningar (U5-U10), vilka skulle redovisas till Miljödomstolen vid olika tidpunkter. I deldomen upphävdes de tidigare meddelade provisoriska föreskrifterna P1-P3 och meddelades tre nya slutliga villkor. Efter anförda besvär befriade Miljööverdomstolen i dom 2003-04-01 bolaget från skyldigheten att utföra en av utredningarna (U10).

Utredningarna U5-U7 har redovisats av bolaget och remissbehandlats men inte slutligen avgjorts av Miljödomstolen. Miljödomstolen har vilandeförklarat prövotidsmålet fram till utgången av 2006 med hänvisning till den kommande ansökan om nytt tillstånd enligt miljöbalken för verksamheten och till att det fortsatta arbetet med utsläpps begränsande och energieffektiviserande åtgärder bör hanteras inom ramen för en sådan tillståndsprovning.

För att tillfälligt hantera den stora efterfrågan på bolagets produkter ansökte bolaget och beviljades i dom 2005-05-09 (mål M 3150-04) ett tidsbegränsat tillstånd att utöka produktionen till 4 400 ton kolprodukter per år i avvaktan på den fullständiga provningen av verksamheten. Det tidsbegränsade tillståndet löper ut den 31 december 2006.

För 1996 års grundtillstånd till en produktion av 4 000 ton kol per år gäller följande villkor, provotidsförordnanden, provisoriska föreskrifter och bemyndiganden, vilka har förordnats att gälla även för det tidsbegränsade ändringstillståndet.

Villkor

1. Om inte annat framgår av detta beslut skall verksamheten – inbegripet åtgärder för att minska vatten- och luftföroreningar samt avfall och andra störningar för omgivningen – bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget uppgett eller åtagit sig i ärendet. Mindre ändring i produktion och reningsförfarande får dock vidtas efter godkännande av tillsynsmyndigheten. Som förutsättning gäller att ändringen bedöms inte kunna medföra ökning av förorening eller annan störning. (KN beslut 1996-04-18)
2. Lagring av kemikalier och avfall skall ske på sådant sätt att eventuellt spill inte kan förorena dag- eller spillvatten. (KN beslut 1996-04-18)
3. Verksamheten får inte ge upphov till luktolägenheter. (KN beslut 1996-04-18)
4. Halten stoft i luft från stofffilter för brikettering och packning får från och med den 1 september 1997 inte överstiga 10 mg/Nm³ som riktvärde. (Reg beslut 1996-10-31)
5. Bullret från anläggningen skall begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än följande värden:

dagtid (kl 07-18)	55 dB(A)
kvälltid (kl 18-22) samt sön- och helgdagar	50 dB(A)
natttid (kl 22-07)	45 dB(A)

 Natttid får momentanvärden inte överstiga 55 dB(A). (KN beslut 1996-04-18)
6. Bolaget skall upprätta ett förslag till kontrollprogram som skall ges in till tillsynsmyndigheten inom den tid som tillsynsmyndigheten bestämmer. (KN beslut 1996-04-18)
7. Uppkommet tjärkokningskondensat får inte ledas till vattenrecipienten. (MD deldom 2001-11-16, villkoret hade där nr 1)
8. Kylvatten och dagvatten skall vara separerade från processavloppsvatten. Miljödomstolen överläter åt tillsynsmyndigheten att besluta om tidsplan för genomförande av eventuellt kvarvarande åtgärder som krävs för att separera dessa avloppsvatten. (MD deldom 2001-11-16, villkoret hade där nr 2)

9. Utrustningen för gasåterföring vid de tre ugnarna skall vara försedd med beständigt keramiskt material senast den 31 december 2002. (MD deldom 2001-11-16, villkoret hade där nr 3)

Bemyndiganden

Tillsynsmyndigheten har bemyndigats att fastställa de villkor som erfordras i följande hänseenden:

- D1. Åtgärder för att förhindra diffus damning. (KN beslut 1996-04-18)
- D2. Omhändertagande av avfall. (KN beslut 1996-04-18)

Tillsynsmyndigheten har inte meddelat några villkor med stöd av bemyndigandet.

3. Produktionsförhållanden

Bolaget bedriver sedan mer än 100 år tillbaka tillverkning av träkol (idag innefattande grillkol, industrikol samt tjältiningskol) vid anläggningen i Kilafors. Produktionsprocessen innefattar råvaruhantering (lagring och torkning av vedråvaran, flisning och sortering), kolningsprocess i tre ugnar (2, 3 och 4) genom pyrolys samt färdigbehandling av träkolprodukterna (kylning, mellanlagring för stabilisering, sortering, paketering och uttransport).

Vid anläggningen framställs även *briketter* av de finkornigaste kolfraktionerna (fines), som samlas upp tillsammans med kolhaltigt stoft från stoftavskiljare och pressas samman till briketter med hjälp av vegetabilisk stärkelse. För att täcka marknadens efterfrågan på briketter köps fines också in externt.

Framställning av *trätjära* sker genom kondensering och destillering av energirika gaser från kolningsprocessen.

Produktionen av träkol uppgick under 2005 till 3 925 ton, mängden briketter till 2 049 ton samt mängden trätjära till 160 ton. Bolaget upplever för närvarande en påtaglig ökning av efterfrågan av bolagets samtliga produkter och bedömer att det inom en överskådlig fram-

tid är möjligt att finna avsättning för en årlig produktion av träkol om 8 000 ton, 6 000 ton briketter samt ca 400 ton trätjära. Den tjära som framställs är helt beroende av producerad mängd träkolprodukter och den trätjära som omfattas av ansökan är således den mängd som årligen maximalt kan framställas vid en produktion av 8 000 ton träkol. Den mängd briketter som produceras vid anläggningen begränsas även den i viss utsträckning av produktionen av träkol, genom att i första hand fines från träkolproduktionen används som råvara. Fines köps dock även in externt. Idag köper bolaget in ca 600 ton fines från leverantörer i Norge. Vid en årlig produktion av 6 000 ton briketter uppskattar bolaget att ca 3 500 ton fines kommer att köpas in externt, dvs en något större andel än i dagsläget.

För en närmare beskrivning av nuvarande produktionsprocess samt verksamheten vid anläggningen med planerade förändringar, hänvisas till den tekniska beskrivningen, Bilaga A, avsnitt 4.

4. Utsläpp och miljökonsekvenser

Bolaget har under de senaste åren lagt ned stora resurser på att minska miljöbelastningen från anläggningen och därvid reducera energiförbrukningen samt utsläppen till luft och vatten. Efter att bolaget erhållit tillståndet enligt miljöskyddslagen 1996 fokuserades ansträngningarna initialt på att ta tillvara energiinnehållet i rökgaserna från framställningen av träkol. Betydande investeringar har därefter genomförts i syfte att återleda energirika gaser vid respektive ugn, samt att överföra gaser mellan olika ugnar, för att i möjligaste mån tillvarata den energi som frigörs vid kolningsprocessen. Ett system för återledning av rökgaserna är nu installerat vid samtliga tre ugnar medan överföring har installerats mellan ugn 2 och 3.

Under senare tid har hanteringen av kondensatvattnet från framställningen av tjära varit föremål för en mängd utredningar och försök. Det finns mycket få anläggningar med industriell tillverkning av träkol i Skandinavien och bolaget har i stor utsträckning, i samarbete med flertalet olika konsulter, tvingats bedriva ett grundläggande utredningsarbete, närmast av forskningskaraktär. Utredningarna har av olika anledningar dragit ut på tiden

och bolaget mottog den slutliga rapporten med förslag till hantering av kondensatvattenfrågan först i början av juni 2006. Rapporten återfinns som Bilaga A 1. Mot bakgrund av de resultat som presenteras i rapporten har bolaget valt att fortsättningsvis inrikta arbetet på att helt upphöra med utsläppet av processavloppsvatten, inom ramen för en processintern lösning som innebär tillvaratagande av energiinnehållet i kondensatvattnet från tjärutvinningen genom förbränning av kondensatet i befintliga ugnar.

Det är ännu inte fastställt vilken eller vilka ugnar som bolaget kommer att utnyttja för framställning av tjära, eller i vilka ugnar förbränning av kondensatet kommer att ske. För bolagets vidkommande planeras fortsatta utredningar efter sommaren 2006 med testkörningar för kontroll av befintlig utrustning, pilotförsök och anläggningsspecifika tester. Först därefter finns ett tillräckligt underlag för att fastställa den slutliga tekniska utformningen av systemet. För en mer detaljerad redogörelse av de fortsatta utredningarna samt den planerade utformningen av anläggningen hänvisas till Bilaga A 1, där även beräknade kostnader för åtgärderna redovisas.

Inför bolagets ställningstagande i fråga om teknikval har ett flertal alternativa reningstekniker utretts avseende kondensatvattnet vilka kort presenteras i MKB:n, avsnitt 4.3. Dessa har också beskrivits i en tidigare provotidsutredning, se Bilaga D.

Såvitt avser miljökonsekvenserna av utsläpp till vatten samt i övriga avseenden av de nuvarande (jfr tillåten produktionsmängd enligt meddelat påbyggnadstillstånd) och framtida produktionsförhållandena, samt i förhållande till nollalternativet, hänvisas till MKB:n, avsnitt 7 (transporter), avsnitt 8 (utsläpp till luft), avsnitt 9 (utsläpp till vatten), avsnitt 10 (resursförbrukning), avsnitt 11 (riskanalys), avsnitt 12 (avfall) samt avsnitt 13 (buller).

5. Planerade produktionshöjande åtgärder

Den ansökta produktionen planeras kunna uppnås genom en förlängd lagringstid för råvaran och därmed en högre torrhalt, vilket förkortar kolningscykeln. Eventuellt kan förtork-

ning av flisråvaran också bli aktuell. Driftstiden vid anläggningen kommer även att utökas från fem- till sjudygnsdrift.

De tekniska förändringar som den ökade produktionen föranleder vid anläggningen beskrivs i Bilaga A, avsnitt 14.

6. Tillåtlighetsfrågor

6.1 Tillåtlighet enligt 2 kap miljöbalken (de allmänna hänsynsreglerna)

Kunskapskravet

Bolaget har bedrivit den nuvarande verksamheten på platsen sedan lång tid tillbaka och har mycket god kunskap och erfarenhet av verksamheten och de risker denna kan föra med sig. Skriftliga rutiner för driftspersonalen finns och personalen utbildas fortlöpande i miljö- och teknikfrågor. Bolaget har även ett etablerat samarbete med brandmyndigheten och den kommunala räddningstjänsten, som genomför regelbundna besiktningar av anläggningen samt håller utbildning för bolagets personal. Bolaget känner sig väl förtroget med de risker verksamheten innebär och anser att man har den kunskap som krävs för att miljöbalkens krav skall anses tillgodosett.

Försiktighetsprincipen, principen om bästa tillgängliga teknik (BAT)

Bolaget har ägnat stora resurser åt att optimera processerna i syfte att tillvarata energi samt minska verksamhetens miljö- och hälsopåverkan. Enligt bolagets uppfattning uppfyller de åtaganden som bolaget presenterat inom ramen för den föreliggande ansökan mer än väl kravet på bästa tillgängliga teknik såvitt avser processteknik samt utsläppsnivåer.

Lokaliseringsprincipen

Ansökan avser produktion vid en befintlig anläggning som sedan lång tid tillbaka varit belägen på platsen. Den ökade produktionen innebär begränsade utbyggnadsåtgärder vid anläggningen och åstadkoms genom ett mer effektivt utnyttjande av produktionsresurserna. Området utgör sedan lång tid tillbaka ett industriområde och avståndet till närmaste bostä-

der är betydande. Verksamheten får även anses lämpligt lokaliserad i förhållande till råvaruförekomst, med tillgång till väg samt möjligen även järnväg, samt i utsläppshänseende såvitt avser luft- och vattenrecipient.

Hushållnings- och kretsloppsprincipen

Bolaget tillämpar hushållnings- och kretsloppsprinciperna på ett mycket påtagligt sätt bl a genom arbetet att tillvarata energi inom ramen för produktionsprocessen. Vidare bygger verksamheten på utnyttjande av förnybara råvaror.

Produktvalsprincipen

Kemikalieförbrukningen är typiskt sett av blygsam omfattning och bolaget arbetar fortlöpande med att identifiera miljö- och hälsopåverkande kemikalier och, om möjligt, finna mindre miljö- och hälsopåverkande kemikalier.

Skälighetsregeln

Bolagets överväganden och förslag i fråga om skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått samt villkorsförslag m m har skett mot bakgrund av skälighetsregeln i 2 kap 7 § miljöbalken.

6.2 Tillåtlighet enligt 16 kap miljöbalken

Tidsbegränsning

Enligt bolagets uppfattning föreligger inget skäl att tidsbegränsa det blivande tillståndet.

Planenlighet

Verksamhetsområdet omfattas inte av detaljplan men dess lämplighet kan knappast ifrågasättas från allmänna planeringssynpunkter.

Miljö kvalitetsnormer

Som framgår av bolagets redovisning i MKB:n finns inte anledning att befara att bolagets relativt blygsamma bidrag till de för området gällande miljö kvalitetsnormerna skulle medföra att normerna överskrids.

Tidigare misskötsel

Enligt den aktuella bestämmelsen kan tidigare dokumenterad misskötsel av allvarligt slag påverka förutsättningarna för att meddela tillstånd. Bolaget gör gällande att det inte föreligger omständigheter som avses i bestämmelsen.

6.3 Sammanfattning

Enligt bolagets uppfattning uppfyller den ansökta verksamheten de krav som ställs enligt miljöbalkens tillätlighetsregler. Vad gäller föreslagna villkor för tillståndet hänvisas till diskussionen och sammanställningen under avsnitt 7 nedan.

7. Villkorsförslag

7.1 Diskussion

Bolaget har för avsikt att helt upphöra med utsläpp av kondensat från tjärutvinningen och istället ta tillvara energiinnehållet i kondensatet genom förbränning av detta i befintliga ugnar. De begränsade mängder tjärkokningskondensat som uppkommer avser bolaget, i likhet med tidigare, att transportera bort för extern destruktion.

Bolagets ställningstagande grundas på de utredningar som hittills förevarit, men det återstår ännu ett betydande arbete för att fastställa den slutliga tekniska lösningen för kondensatvattenhanteringen och de utsläppsmässiga effekterna av den lösning som väljs. En detaljerad tidplan för de åtgärder som skall vidtas har ännu inte utarbetats, men de åtgärder som återstår framgår av Bilaga A 1. Enligt bolagets uppfattning kan bolaget tidigast två år efter lagakraftvunnen dom ha fastställt den slutliga tekniska lösningen samt helt upphört med utsläpp av kondensatet, eftersom ett visst utsläpp krävs för att genomföra erforderliga utredningar. Bolaget åtar sig emellertid att inte öka produktionen av tjära utöver nuvarande nivå om ca 200 ton per år förrän utsläppet av kondensat till vatten har upphört.

Genom förbränningen av kondensatet kommer utsläppen till luft i viss mån att förändras. Hur stor förändringen blir är inte möjligt att ange i dagsläget. Först efter att de tekniska förändringarna genomförts vid anläggningen samt installations- och intrimningsarbeten ägt rum och driftserfarenheter vunnits, kommer bolaget att ha möjlighet att presentera förslag till slutliga villkor för utsläpp till luft från anläggningen. Med hänsyn till att bolaget avser att helt upphöra med utsläpp av kondensat inom en viss tid och den begränsning av produktionen som sker dessförinnan är bolagets uppfattning att villkor för utsläpp till vatten överhuvudtaget inte behövs utan att utredningsarbetet bör fokuseras helt på utsläppen till luft.

7.2 Prövotidsförfarande

Mot bakgrund av vad som angivits ovan hemställer bolaget att Miljödomstolen skjuter upp frågan om avgörande av slutliga villkor för utsläpp till luft från anläggningen under en provotid och ger bolaget i uppdrag att installera lämplig utrustning för förbränning av kondensat i befintliga ugnar, huvudsakligen i enlighet med vad som angivits i ansökan, samt utreda de utsläppsmässiga konsekvenserna av detta. Med hänsyn till den tid om två år som bolaget bedömer vara erforderlig för genomförandet av nödvändiga utredningar och installationsarbeten, föreslår bolaget att redovisning av utredningsuppdraget samt förslag till slutliga villkor för utsläpp till luft från anläggningen skall ges in till Miljödomstolen senast tre år från lagakraftvunnen dom.

Eftersom utsläppen till luft i dagsläget är relativt begränsade och inte förutses öka i någon större omfattning under utredningstiden är bolagets uppfattning att det inte föreligger något behov av provisoriska villkor avseende utsläpp till luft under utredningsperioden.

7.3 Villkorsförslag

Bolaget föreslår att följande slutliga villkor föreskrivs för tillståndet.

1. Om inte annat framgår av nedan angivna villkor skall anläggningen och verksamheten – inbegripet åtgärder för att minska vatten- och luftföroreningar

samt andra störningar för omgivningen – utformas och bedrivs i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden uppgett eller åtagit sig i målet.

2. Transporter, lagring och övrig hantering av råvaror och träkol skall ske på ett sådant sätt att olägenheter från damning inte uppkommer.
3. Senast två år efter lagakraftvunnen dom skall samtliga utsläpp till recipient av kondensatvatten från tjärframställningen upphöra. Fram till så sker får produktionen av tjära vid anläggningen inte överstiga 200 ton per år
4. Uppkommet tjärkockningskondensat får inte ledas till vattenrecipienten utan skall omhändertas externt.
5. Lagring av kemikalier och avfall skall ske på ett sådant sätt att eventuellt spill inte kan förorena mark inom eller i anslutning till verksamhetsområdet, dag- eller spillvatten.
5. Om verksamheten förorsakar besvärande lukt i omgivningen ska åtgärder vidtas för att motverka störningarna.
6. Halten stoft i luft från filter från brikettering och packning får inte överstiga 10 mg/Nm³ som gränsvärde vid besiktning.
7. Verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än följande riktvärden.

Dagtid (kl 07–18)	55 dB(A)
Kvällstid (kl 18-22) samt sön- och helgdagar	50 dB(A)
Natttid (kl 22-07)	45 dB(A)

Natttid får momentanvärden inte överstiga 55 dB(A)

8. För verksamheten skall finnas ett kontrollprogram, som möjliggör en bedömning av om villkoren följs. I kontrollprogrammet skall anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder.

*med riktvärde avses ett sådant värde som, om det överskrids, medför en skyldighet för tillståndshavaren att vidta sådana åtgärder att värdet kan innehållas.

8. Handläggningen/Tidplan

De utredningar som legat till grund för denna ansökan har dragit ut på tiden vilket inneburit att ansökan kommit in till Miljödomstolen något senare än beräknat. Samtidigt upphör gällande ändringstillstånd vid utgången av 2006 och bolaget är därför i stort behov av att erhålla ett förnyat tillstånd till anläggningen så snart som möjligt. Bolaget hemställer därför om skyndsam handläggning så att ett nytt tillstånd kan föreligga före årsskiftet 2006/07.

Vad gäller igångsättningstiden för tillkommande anläggningsdelar har bolaget svårt att i nuläget bedöma vad som utgör en rimlig tid för genomförande av de byggnadsåtgärder som erfordras för den utökade produktionen. Med anledning av att bolagets omsättning är relativt liten samt de betydande förestående investeringarna ser dock bolaget ett behov av att fördela investeringarna över tiden, vilket är skälet till bolagets yrkande om en femårig igångsättningstid.

9. Samråd

Bolagets ansökan har föregåtts av samråd enligt 6 kap miljöbalken. Tidigt samråd har genomförts, dels i form av möte 2004-11-24 med länsstyrelsen, samhällsbyggnadsnämnden i Bollnäs och närmaste grannföretaget AB Marenordic, dels i form av underhandskontakter med räddningsnämnden i Bollnäs, dels genom informationsutskick till samtliga bostadsfastigheter i Sibö med omnejd.

Länsstyrelsen fattade beslut om att den ansökta verksamheten skall anses ha betydande miljöpåverkan 2005-04-15. Utökat samråd ägde rum den 22 februari 2006 dagtid med

berörda myndigheter, samt kvällstid med allmänheten. Samrådshandlingar bifogas som Bilaga C.

Vad som förevarit under samrådet har beaktats vid upprättande av denna ansökan jämte bilagor.

10. Övrigt

Som aktförvarare föreslås Kansli- och Informationsenheten (Centralskriveriet) i Bollnäs kommun, Stadshuset, 821 80 Bollnäs.

Huvudförhandling föreslås äga rum på Kilafors herrgård i Kilafors.

Stockholm den 22 juni 2006

AB Skogens Kol, genom

ALA

(enligt tidigare ingiven fullmakt)

Förslag till villkor

Botaget föreslår att följande slutliga villkor föreskrivs för verksamheten:

1. Om inte annat följer av övriga villkor skall anläggningen och verksamheten, inbegripet åtgärder för att begränsa mark-, vatten- och luftföroreningar samt andra störningar för omgivningen, utformas och bedrivs i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden uppgivit i ansökningshandlingarna eller i övrigt ålagt sig i målet.

Förslag till villkor, forts.

2. Verksamheten inklusive transporter skall bedrivas så att risken för störande damning, lukt och nedskräpning minimeras. Uppkommer olagigheter från verksamheten skall åtgärder omedelbart vidtas för att avhjälpa problemen.

Förslag till villkor, forts.

3. Senast två år efter domen vunnit laga kraft skall samtliga utsläpp till recipient av kondensatvatten från järnframställningen upphöra. Fram till dess får produktionen av järn från anläggningen inte överstiga 200 ton per år.

Förslag till villkor, forts.

4. Uppkommet tjärkokningskondensat får inte ledas till vattenrecipient utan skall omhändertas externt.

Förslag till villkor, forts

5. Hantering av avfall, farligt avfall och kemiska produkter skall ske så att utsläpp till mark, luft eller vatten motverkas. Vid risk för spill eller läckage skall hantering ske på tät yta, eller andra åtgärder vidtas, så att spridning till mark eller vatten förhindras. Eventuellt spill skall omgående samlas upp och tas omhand.

Förslag till villkor, forts.

(5. Om verksamheten förorsakar besvärande lukt i omgivningen ska åtgärder vidtas för att motverka störningarna)

Vilkorsförslaget utgår och ersätts med vilkorsförslag 2

Förslag till villkor, forts.

c. Halten stoff i luft från filter från bikettering och packning får inte överstiga 10 mg/Nm³ tg som gränsvärde vid besiktning.

Förslag till villkor, forts.

7. Buller från verksamheten inklusive transporter inom verksamhetsområdet skall begränsas så att den ekvivalenta ljudnivån utomhus vid bostäder inte överskrider riktvärdena:

- 55 dB(A) vardagar dagtid (kl 07.00-18.00)
- 50 dB(A) kvällstid (kl 18.00-22-00), söndag och helgdag (kl 07.00-18.00)
- 45 dB(A) nattetid (kl 22.00-07.00)

Den momentana ljudnivån nattetid får inte överstiga 55 dB(A) som riktvärde vid bostäder. Vid förändringar av verksamheten som inverkar på bullerbilden skall bolaget verka för att den sammanlagda bullernivån på sikt kan nedbringas till Naturvårdsverkets riktlinjer för nyetablerad industri.

med riktvärde avses ett sådant värde som, om det överskrids, medför en skyldighet för tillståndshavaren att vidta sådana åtgärder att bulleret från verksamheten

www.mannheimerswartling.se

MANNHEIMER SWARTLING

Förslag till villkor

8. För verksamheten skall finnas ett kontrollprogram, som möjliggör en bedömning av om villkoren efterlevs. I kontrollprogrammet skall bland annat anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Kontrollprogrammet bör tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten.

Prövotidsförordnande

Bolaget hemställer att Miljöödomstolen skjuter upp frågan om avgörande av slutliga villkor för utsläpp till luft från anläggningen under en provotid och ger bolaget i uppdrag att vidta utsläppsbegränsande åtgärder huvudsakligen i enlighet med vad som angivits i ansökan med komplettering samt utreda de utsläppsmässiga konsekvenserna av detta.

Bolaget föreslår att redovisning av utredningsuppdraget samt förslag till slutliga villkor för utsläpp till luft från anläggningen skall ges in till miljöödomstolen senast inom två år från lagakraftvunnen dom.